

Læseplan for faget engelsk

Indhold

Indledning	3
1. trinforløb for 1.- 4. klassetrin	4
Mundtlig kommunikation	4
Skriftlig kommunikation	6
Kultur og samfund	7
2. trinforløb for 5.- 7. klassetrin	8
Mundtlig kommunikation	8
Skriftlig kommunikation	9
Kultur og samfund	11
3. trinforløb for 8.- 9. klassetrin	12
Mundtlig kommunikation	12
Skriftlig kommunikation	13
Kultur og samfund	14
It og medier	16
Innovation og entreprenørskab	17

Indledning

Faget engelsk er et obligatorisk fag i Folkeskolen fra 1. til 9. klasse. Engelskundervisningen er inddelt i tre trinforløb: 1.-4. klasse, 5.-7. klasse og 8.-9. klasse.

Eleverne skal lære at kommunikere på engelsk på et selvstændigt niveau med mennesker fra hele verden på baggrund af deres viden om engelsk sprog og deres interkulturelle kompetencer.

Fælles Mål omfatter tre kompetenceområder: Mundtlig kommunikation, skriftlig kommunikation samt kultur og samfund.

Centralt i faget står arbejdet med de kommunikative, interkulturelle og tekstuelle kompetencer med udgangspunkt i et kommunikativt sprogsyn. Områderne hænger sammen således, at de forskellige kompetenceområder understøtter hinanden i et helhedssyn på sproglæring og -undervisning. De vejledende fasemål fra en fase indgår i arbejdet på de efterfølgende trin. De forskellige kompetencemål, færdigheds- og vidensområder skal desuden understøtte hinanden inden for den enkelte fase.

Faget engelsk skal anvendes som klasseværelsessprog i alle forløb også fra starten i 1. klasse.

Undervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i kompetenceområderne og under hensyntagen til de tværgående temaer. Læseplanen beskriver undervisningsprogression i fagets trinforløb og danner grundlag for en helhedsorienteret undervisning.

Det er væsentligt, at der i det enkelte undervisningsforløb arbejdes med flere færdigheds- og vidensmål på tværs af kompetenceområderne. Det skal endvidere tilstræbes, at undervisningen tilrettelægges, så den vekselvirker mellem den enkeltfaglige fordybelse og det tværfaglige arbejde.

Undervisningen skal tilrettelægges, så den imødekommer målsætningerne om en længere og mere varieret skoledag, jf. lov nr. 1640, heriblandt varieret og anvendelsesorienteret undervisning, bevægelse, åben skole og understøttende undervisning.

De lovgivningsmæssige rammer for Fælles Mål er med lov nr. 1445 af 12. december 2017 blevet ændret med henblik på en lempelse af bindingsgraden ved at reducere antallet af Fælles Mål. Dette er gennemført ved, at færdigheds- og vidensmålene i Fælles Mål er gjort vejledende, således at de bindende elementer i Fælles Mål nu udgøres af fagformål, kompetencemål samt færdigheds- og vidensområder. Denne læseplan er blevet gennemskrevet i foråret 2018 med henblik på at sikre, at læseplanerne for fag og emner formelt set er i overensstemmelse med de ændrede lovgivningsmæssige rammer om Fælles Mål.

Frem mod skoleåret 2019/20 vil der blive gennemført et mere omfattende arbejde med at revidere læseplaner og undervisningsvejledninger. Dette skal understøtte, at disse i højere grad tager afsæt i de politiske intentioner bag ændringen i rammerne for Fælles Mål samt anbefalingerne fra rådgivningsgruppen om Fælles Mål. Dette vil bl.a. betyde, at læseplaner og vejledninger ikke i samme grad som tidligere vil fokusere på arbejdet med mål som udgangspunkt for tilrettelæggelsen af undervisningen. Det vil i denne sammenhæng bl.a. blive tydeliggjort, at mål er en didaktisk kategori ud af flere.

1. trinforløb for 1.- 4. klassetrin

Undervisningen bygger på, at eleverne bl.a. fra danskundervisningen har kunnen, viden og erfaringer med hensyn til kommunikation, sprog og sprogbrug, læringsstrategier samt forståelse for deres omverden.

Hovedvægten lægges på det mundtlige arbejde. Gennem legeprægede aktiviteter opbygges elevernes sproglige selvtillid.

Eleverne skal hjælpes til aktivt at konstruere mening gennem sammenkædning af sprog og handling.

Emneområderne skal dels være konkrete og virkelighedsnære, dels appellere til elevernes fantasi.

Det er centralt, at læreren taler engelsk til eleverne fra starten, da det er et vigtigt element i

opbygningen af kommunikationsfærdigheder. Læreren skal tilpasse sit sprog til aldersgruppen og anvende kropssprog og mimik som vigtige elementer for elevernes forståelse.

Mundtlig kommunikation

Kompetenceområdet mundtlig kommunikation omfatter seks færdigheds- og vidensområder:

Lytning fokuserer på begyndende lyttefærdigheder og sproghandlinger.

Samtale fokuserer på sproghandlinger og opbygningen af et fælles klasseværelsessprog.

Præsentation fokuserer på præsentation af hverdagsemner og opbygning af elevernes selvtillid.

Sprogligt fokus fokuserer på ordforråd samt udtale og intonation.

Kommunikationsstrategier fokuserer på mimik og gestik samt gættestrategier.

Sproglæringsstrategier fokuserer på nysgerrighed og mod.

Lytning

I begynderundervisningen arbejdes der med lytteforståelse gennem legeprægede aktiviteter for at opbygge den sproglige selvtillid. Der arbejdes med varierede lytteaktiviteter som rim, remser og sange med hyppige gentagelser af ord og faste vendinger. Eleverne skal kunne genkende faste gentagne klasseværelsesrutiner, fx enkle hilsener, instruktioner og beskeder. Forståelse vises fx ved at reagere kropsligt vha. mimik samt ved at tegne eller udvælge billeder.

Eleverne skal have fokus på nøgleord og vendinger med

henblik på at forstå helheden frem for detailforståelse.

Eleverne skal gradvist kunne forstå små historier med støtte og senere fortællinger og dialoger om nære emner. Hjælp er nødvendig i hele forløbet. Jo større udfordringen er, jo mere støtte inddrages i form af billeder, konkrete genstande og hyppig gentagelse.

Samtale

Der skal arbejdes med elevernes sproglige selvtillid og kompetence gennem legeprægede aktiviteter. Eleverne skal forsøge at bruge sproget ved at imitere og gentage

ord og fraser fra rim, remser og sange. Sprog og handling skal kædes sammen, og mimik og gestik skal understøtte det sproglige udtryk. Eleverne skal gradvist kunne anvende et fælles klasseværelsessprog med faste vendinger.

Senere i forløbet skal eleverne lære at stille og besvare enkle spørgsmål og at udføre enkle sproghandlinger, fx at hilse og anmode om noget. Sidst i forløbet skal de udføre enkle samtaler, hvor faste vendinger og sætningsrammer bruges som støtte.

Emneområderne skal være nære, konkrete og appellere til elevernes fantasi.

Præsentation

Eleverne skal opbygge deres mundtlige selvtillid mht. selv at kunne præsentere noget på engelsk gennem legeprægede aktiviteter, fx gennem gentagelser i kor med understøttelse af bevægelse og rytme.

Senere skal eleverne producere og fremlægge korte beskrivelser i par og grupper om nære emner, herunder gennem brug af digitale medier.

Sprogligt fokus

Elevernes sproglige nysgerrighed og opmærksomhed skal fastholdes og udbygges.

I begyndelsen skal eleverne opbygge et enkelt ordforråd ved at imitere og gentage hyppige ord og fraser.

Eleverne skal udvikle deres udtale og intonation samtidig med, at ordforrådet konsolideres. Dette sker gennem arbejde med rim og remser. Ved hyppig og varieret brug gøres sproget aktivt, fx gennem sproglege og ordkort.

Eleverne skal opbygge deres ordforråd igennem betydningsfelter, fx tøj og dyr.

Eleverne skal lære enkle sproghandlinger og deres intonation at kende gennem arbejdet med instruktioner, spørgsmål og beskrivelser.

Efterhånden skal eleverne tilegne sig flere ord og fraser inden for de 1000 hyppigst brugte ord.

Kommunikationsstrategier

Eleverne skal lære at anvende kommunikationsstrategier gennem kommunikative aktiviteter,

fx gennem gestik. Deres selvtillid som sprogbrugere prioriteres i dette forløb højere end sproglig præcision, idet de opmuntres til at anvende sproget, når deres sproglige formåen ikke slår til.

Eleverne skal gradvist kunne anvende forskellige kommunikationsstrategier for at fastholde en interaktion med udgangspunkt i faste fraser på engelsk og dansk-baserede strategier.

Sproglæringsstrategier

Eleverne skal lære at bruge billedmateriale som sproglig støtte.

Eleverne skal lære at finde forskelle og ligheder mellem eget og andre sprog.

Eleverne skal udvikle en forståelse for betydningen af gentagelse og sproglig produktion.

Undervisningen skal tage udgangspunkt i elevernes nysgerrighed og sproglige opmærksomhed samt deres sproglige forudsætninger fra danskundervisningen og skal byde på mange muligheder for at få forskellige sproglige erfaringer.

Skriftlig kommunikation

Kompetenceområdet skriftlig kommunikation omfatter fire færdigheds- og vidensområder:

Læsning fokuserer på begyndende læsefærdigheder og forståelse af trykte tekster.

Skrivning fokuserer på leg med korte tekster og mulighed for at skrive personlige beretninger.

Sprogligt fokus fokuserer på stavning, sætningsopbygning og grammatik.

Sproglæringsstrategier fokuserer på teknikker til opbygning af skriftlig kommunikation og til synliggørelse af sammenhæng mellem skrift og tale.

Læsning

Eleverne skal kunne genkende enkelte ord, som er meningsfyldte, og som er ens på dansk og engelsk. I begyndelsen af forløbet arbejdes der udelukkende med det mundtlige sprog, fx gennem leg, historielæsning og spil.

Eleverne skal lære at læse med støtte i lytning, fx e-bøger og spil.

Eleverne skal gradvist lære at læse korte beskrivelser, instruktioner og fortællende tekster, fx nogle der er kendt fra dansk. Eleverne skal lære at bruge billeder, billedbaserede ordlister og forlæseaktiviteter som støtte.

Skrivning

Eleverne skal lære, at der er sammenhæng mellem det talte og det skrevne sprog samt mellem læsning og skrivning. Skrivning skal derfor hænge tæt sammen med de mundtlige aktiviteter og læsning.

Eleverne skal lære at skrift er kommunikation. Dette sker gennem legeskrivning som en kommunikativ aktivitet og gennem brug af it.

Senere skal eleverne kunne skrive små tekster, gerne ved hjælp af faste fraser og sætningskabeloner. Fokus er på kommunikation,

fx små personlige beretninger.

Det sproglige fokus er på enkle bindeord, fx and og then.

Sprogligt fokus

Eleverne skal fastholde og udbygge deres sproglige nysgerighed og opmærksomhed.

Eleverne skal kunne bruge sætningskabeloner i den første skrivning, fx ved at indsætte et enkelt ord eller sætte givne ord i rækkefølge. De skal efterhånden kunne kombinere faste fraser og sætninger, så der dannes en tekst.

Efterhånden skal de kunne bruge de mest brugte nutids- og datidsformer i kommunikativ sammenhæng, fx i skrivning af små beretninger og beskeder.

Der fokuseres også på det sproglige arbejde under de andre overskrifter, hvor der bl.a. lægges vægt på fx ordforråd.

Sproglæringsstrategier

Eleverne skal udvikle deres sproglige selvtillid, så de tør og har lyst til at bruge sproget så meget som muligt. De skal have lyst til og mod på at benytte engelsk skriftsprog. Fejl skal anses som et centralt element i hypoteseafprøvningen. Læreren skal give målrettet feedback som støtte til sprogtilegnelsen.

Eleverne skal lære at genkende engelske ord i deres omgivelser, fx på plakater og i reklamer, og bruge dem i sprogtilegnelsen.

Senere skal de lære at anvende billedordbøger og online ressourcer.

Sidst i forløbet skal eleverne kunne udnytte og eksperimentere med sammenhængen mellem det mundtlige sprog og det skriftlige sprog, fx ved at bruge lydoptagelser inden de skriver.

Kultur og samfund

Kompetenceområdet kultur og samfund omfatter tre færdigheds- og vidensområder:

Interkulturel kontakt fokuserer på elevernes begyndende kontakt til den engelsksprogede verden.

Engelsk som adgang til verden fokuserer på elevernes begyndende opmærksomhed på engelsk som et verdenssprog.

Tekst og medier fokuserer på enkle genrer og brug af medier, som underbygger arbejdet med kultur og samfund.

Interkulturel kontakt

Eleverne skal grundlægge en interkulturel kompetence i engelskfaget. For nogle elever er engelsk som første fremmedsprog den første adgang til en anden kultur end den kendte fra hjemmet.

Eleverne skal opbygge en forståelse af engelsksproget kultur og samfund og sammenhæng mellem sprog og kultur. Dette sker gennem fokus på børns hverdag og traditioner. Valg af billedmateriale og andre tekster skal foretages på basis af disses kulturbærende betydning.

Senere skal eleverne opnå en første indsigt i hverdagsliv og værdier i egen og i engelsksprogede kulturer og områder. De skal udvikle deres opmærksomhed på

sammenhængen mellem sprog, kultur og forståelse af sig selv. Der arbejdes med historier og fortællinger fra børnsdagligdag.

Engelsk som adgang til verden

I begyndelsen skal eleverne opdage, at engelsk bruges i mange sammenhænge både ude i verden og i Danmark. Eleverne skal opdage sammenhæng mellem engelske og danske ord, fx weekend og baby. Dette sker fx gennem opdagelege og konkurrencer, hvor eleverne samler engelske ord og vendinger i de nære omgivelser og gennem sange og reklamer.

Senere skal eleverne forstå, at mange ord ligner hinanden på de to sprog. Der arbejdes med små parallelsproglige tekster med billedstøtte, fx indkøbssedler og zoo-brochurer.

Sidst i forløbet skal eleverne genkende varianter af engelsk, fx gennem lyttetekster. Der arbejdes med eksempler på sproglige forskelle og ligheder i udtale og ordvalg.

Tekst og medier

I starten skal eleverne genkende enkle genrer ved at deltage i fællesarbejde med sange, rim og remser, der understøttes af billeder og lyd. Dette sker fx gennem anvendelse af enkle ordforrådsprogrammer, opgavesites på internettet og enkle spil-universer.

Senere skal eleverne kunne anvende enkle genrer i forskellige former, fx gennem mobiloptagelser og taleboblere til billedhistorier. Elevernes eget medieforbrug skal inddrages som en ressource i arbejdet.

2. trinforløb for 5.- 7. klassetrin

Der er fokus på emner fra elevernes hverdag og interesseområder. Gennem mundtlig og skriftlig kommunikation videreudvikles deres kommunikationsfærdighed og sproglige bevidsthed.

Det mundtlige arbejde udgør stadig den største del af arbejdet

med sproget, men det er vigtigt, at skriftsproget understøtter mundtligheden. Samtidig opbygges det skriftlige arbejde langsomt som et selvstændigt kommunikativt redskab.

Faglig læsning i engelsk introduceres i 5. klasse, således at der

bygges på den viden, eleverne har fra dansk og de andre fag. Undervisningen skal foregå på engelsk.

Mundtlig kommunikation

Kompetenceområdet mundtlig kommunikation omfatter seks færdigheds- og vidensområder:

Lytning fokuserer på forskellige måder at lytte på.

Samtale fokuserer på udveksling af informationer og meninger.

Præsentation fokuserer på den mundtlige udtryksfærdighed.

Sprogligt fokus fokuserer på ordforråd, udtale og intonation.

Kommunikationsstrategier fokuserer på omskrivninger og gættestrategier.

Sproglæringsstrategier fokuserer på feedback og notat-teknik.

Lytning

Eleverne skal kunne forstå flere former for talt engelsk og skal kunne gætte kvalificeret. Lyd- og billedmedier skal omfatte kendte emner med en stigende sproglig sværhedsgrad, talehastighed, mere komplekst ordforråd og forskellige sproglige varianter, der udfordrer elevernes forståelse.

Eleverne skal efterhånden oparbejde forståelse for, at der findes forskellige lyttemåder til forskellige tekster også på fremmedsproget. I begyndelsen skal der arbejdes med lette fagtekster som supplement til den oplevelsesprægede lytning.

Eleverne skal først i forløbet kunne lytte efter hovedindhold og senere efter detaljer. Der arbejdes med forskellige før-, under- og efter-lytteaktiviteter, fx hyppige små elevsamtaler om de berørte emner som støtte til forståelsen.

Samtale

I starten skal eleverne kunne indgå i minisamtaler med fokus på hyppige ord og fraser. Efterhånden skal eleverne kunne anvende engelsk selvstændigt i mere varierede sammenhænge, fx dramatiseringer og rollespil.

Senere skal eleverne kunne udveksle meninger og synspunkter om emner og oplevelser af

personlig interesse. Der arbejdes med at uddrage og udveksle informationer fra skønlitterære tekster samt enkle fagtekster.

Sidst i forløbet skal eleverne kunne indgå i spontane samtaler med andre elever. Der skal arbejdes med elevernes tilegnelse af centrale indlednings- og afslutningsudtryk og centrale sproghandlinger, fx at bede om informationer og udtrykke enighed/uenighed. Dette sker gennem kommunikative aktiviteter, således at mange taler med mange.

Præsentation

Eleverne skal lære at udtrykke sig i længere sammenhænge, gennem fremlæggelse af et forberedt emne og med brug af forskellige fremlæggelsesformer. Undervejs arbejdes med at omsætte egne oplevelser, ønsker og drømme i korte fortællinger, fx med brug af it.

Eleverne skal lære at præsentere et forberedt stof på forskellige måder i klassen, herunder gennem brug af digitale værktøjer.

Sidst i forløbet skal eleverne kunne bearbejde udleveret information til korte fremlæggelser og evt. kunne omsætte disse til andre genrer. Eleverne skal kunne udtrække nøgleord fra faktatekster og anden information samt anvende disse til mundtlige fremlæggelser af stigende sværhedsgrad.

Sprogligt fokus

Eleverne skal øge deres opmærksomhed på den sproglige form

gennem meningsfuld brug af engelsk. De vejledende fasemål under sprogligt fokus for skriftlig kommunikation inddrages også i det mundtlige arbejde.

Eleverne skal udvikle deres ordforråd gennem systematisk og konsoliderende arbejde med de 2000 hyppigst brugte ord. Dette skal ske gennem brug af ordforrådsøvelser, fx med at finde synonymer og overbegreber. De skal også lære de mest centrale fagsproglige ord i forbindelse med emnelæsning.

Eleverne skal udvikle en tydelig udtale samt hensigtsmæssig intonation og talehastighed, bl.a. via digitale optagelser.

Kommunikationsstrategier

Undervisningen skal fastholde elevernes lyst og mod til at udtrykke sig, selv når sproget ikke rækker. De skal udvikle strategier til at risikere snarere end at reducere. De skal videreudvikle deres

brug af forskellige strategier, fx med at omskrive og gætte.

For at kunne fastholde en aktiv rolle i samtalen og turde kommunikere på engelsk skal eleverne lære at anvende relevante turtagningsgambitter til at fastholde og tage ordet. De skal lære udtryk til at appellere om hjælp og til at omskrive og generalisere.

Sproglæringsstrategier Eleverne skal lære at forstå betydningen af at søge og udnytte forskellige former for feedback.

Eleverne skal forstå betydningen af at anvende engelsk så meget som muligt uden for skolen, både gennem opsøgning af forskellige former for input og gennem egen brug af sproget.

Sidst i forløbet skal eleverne udvikle forskellige teknikker til at tage notater og arbejde med sproglige input.

Skriftlig kommunikation

Kompetenceområdet skriftlig kommunikation omfatter fire færdigheds- og vidensområder:

Læsning fokuserer på de voksende læsefærdigheder i forbindelse med forskellige typer af tekster.

Skrivning fokuserer på brug af skriftlighed til information og fortællinger.

Sprogligt fokus fokuserer på stavning, sætningsopbygning og grammatik.

Sproglæringsstrategier fokuserer på strategier til at skabe større selvstændighed i arbejdet med skrevne tekster.

Læsning

Eleverne skal efterhånden få en forståelse for, at der findes forskellige læsemåder til forskellige tekster også på fremmedsproget, fx skimming og skanning. I begyndelsen skal der arbejdes med lette fagtekster som supplement til den oplevelsesprægede læsning.

Eleverne skal kunne læse egne udvalgte tekster ekstensivt. Teksterne er korte i starten og bliver længere gennem forløbet og vælges ud fra deres meningsfuldhed for eleverne. Eleverne skal udvikle hensigtsmæssige læsestrategier gennem før-, under- og efter-læsningsaktiviteter.

Eleverne skal kunne forstå hovedindhold af en tekst med mere eller mindre støtte. Senere skal de kunne læse efter detaljer og sammenhænge med brug af forskellige læsemåder, afhængigt af læsningens formål. Der sættes fokus på kendte ord, fraser og strukturer, så læsningen kan ske uden brug af hjælpemidler for at træne gættestrategier.

Skrivning

Skrivningen skal foregå med udgangspunkt i de mundtlige færdigheder og i læsning. Eleverne skal lære at bruge det, de har lært mundtligt eller har læst i meningsfulde sammenhænge skriftligt.

Senere skal eleverne kunne udtrykke sig i længere, sammenhængende tekster med voksende sproglig præcision og formalitet.

Mod slutningen skal eleverne kunne producere skriftlige tekster, som har sammenhæng både i indhold og form. Der er fokus på at skrive korte tekster med struktur, klar sammenhæng, afsnit, punktum og et udvalg af sætningsforbindere, der understøtter indholdet.

Skriftlighed skal udnyttes til at arbejde systematisk med det sproglige fokus samtidig med, at det kommunikative sigte fastholdes. Læreren skal målrette og dosere sin feedback under hensyn til elevens sproglige forudsætninger og potentialer samt skrivningens formål.

Sprogligt fokus

Gennem meningsfuld brug af tekstarbejde skal eleverne opnå øget opmærksomhed på den sproglige form. De skal kunne anvende ordstilling og den basale grammatik i forhold til kommunikationens funktionelle sammenhæng. De vejledende fasemål under sprogligt fokus for mundtlig kommunikation inddrages også i det skriftlige arbejde.

Sidst i forløbet skal eleverne kunne arbejde med sproglig forbedring af egne tekster med anvendelse af viden om fx sætningsforbindere og grammatik.

Sproglæringsstrategier

I begyndelsen skal eleverne lære at anvende gættestrategier, som en central strategi ved læsning. Ukendte ord i en tekst kan gættes både ud fra kendskab til et emne, billeder ved teksten, overskrifter og ud fra afkodning af enkeltord. Eleverne skal præsenteres for disse strategier, og de skal lære at udnytte disse.

Senere er der fokus på læringsstrategier til skrivning. Eleverne

skal lære at strukturere en tekst. Det kan fx øves ved, at man sammensætter tekstbidder til en hel tekst og ser modeltekster, før man selv skriver.

Eleverne skal lære at overføre kendte læse- og skrivestrategier fra dansk.

Eleverne skal lære fordele ved at samarbejde i de forskellige faser i skriveprocessen, både i forhold til at planlægge, skrive og rette tekster.

Senere skal eleverne lære flere af fagets forskellige hjælpemidler at kende, fx stavekontrol, søgemas-kiner, grammatiske oversigter og ordbøger. Eleverne skal lære hensigtsmæssig og kritisk brug af ordbog, så de gradvist vænnes til at arbejde selvstændigt. I denne forbindelse skal de lære at forstå de latinske grammatiske betegnelser. Eleverne skal lære at udnytte computeren til støtte og udvikling af deres sprogtilegnelse.

Kultur og samfund

Kompetenceområdet kultur og samfund omfatter tre færdigheds- og vidensområder:

Interkulturel kontakt fokuserer på elevernes mulighed for at forstå kultur og for at indgå i kulturmøder. **Engelsk som adgang til verden** fokuserer på elevernes bevidsthed om det engelske sprogs særlige status som lingua franca som redskab til at indgå i konkrete internationale kontakter. **Tekst og medier** fokuserer på de kendetegn, der er ved engelsksprogede tekster i forskellige genrer, og på sammenhængen mellem tekstens sociale formål og sproglige udformning.

Interkulturel kontakt

Elevernes nysgerrighed over for kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande skal styrkes, ved at der fokuseres på mange nuancerede måder at leve på. Undervisningen skal tage udgangspunkt i varierede, aldersrelevante tekster og emner, som kan give eleverne mulighed for at forstå forskelle og ligheder i forskellige kulturelle og samfundsmæssige grupper.

I starten skal eleverne blive opmærksomme på, at sådanne forskelle og ligheder eksisterer, og at diversitet er en ressource. Gradvist skal eleverne både kunne fortælle om disse og kunne indgå i kulturmøder. Kulturmøder kræver forberedelse, fx gennem et fælles arbejde på klassen, men eleverne skal også turde tage initiativ til egne kulturmøder, fx på internettet eller ved at chatte på online spil.

Eleverne skal oparbejde en dynamisk kulturforståelse, hvor kultur er noget, der skabes i en gruppe, og hvor kultur udvikler sig hele tiden. Derfor skal der fokuseres på særlige grupper inden for engelsksprogede områder, fx amerikansk

ungdomskultur og fodboldkultur i England.

Engelsk som adgang til verden

Eleverne skal forstå, at engelsk har en global funktion som et fælles kommunikationsmiddel også for folk, som ikke har engelsk som modersmål. Gennem lærerstøttede kulturmøder skal eleverne opleve, at engelsk giver adgang til verden, fx gennem udveksling af fællesproducerede tekster som kollager og lydoptagelser.

Senere skal eleverne arbejde med mere selvstændige kontakter med andre i udlandet, hvor de fx opsøger informationer og chatter med andre unge på engelsk.

Tekst og medier

I starten skal eleverne kunne genkende træk ved enkle fagtekster med lyd og billedstøtte. Der skal anvendes lyd- og billedmedier, som omfatter centrale emner med en højere sproglig sværhedsgrad, der udfordrer elevernes forståelse og deres evne til at gætte kvalificeret. Der arbejdes med en variation af genrer igennem forløbet som fx interviews, fagtekster og forskellige fiktionstekster.

Eleverne skal lære at kunne genkende enkle træk i fiktionstekster og at indgå i komparative diskussioner om fx de interkulturelle aspekter, som teksterne indeholder.

Eleverne skal kunne uddrage informationer fra egnede internetsider og skal gradvist lære at kunne udnytte informationer fra forskellige digitale værktøjer, fx blogs og internetbaserede spil. Elevernes eget medieforbrug skal inddrages som en ressource i arbejdet.

3. trinforløb for 8.- 9. klassetrin

Eleverne skal arbejde med emner af personlig, kulturel og samfundsmæssig relevans. Sproget bruges fortsat som kommunikationsmiddel, men med øget fokus på formål, præcision og nuancering. Det skriftlige arbejde skal nu have større fokus som et selvstændigt kommunikativt redskab.

Undervisningen skal foregå på engelsk og skal forberede eleverne på den senere anvendelse af engelsk i uddannelsessystemet.

Eleverne skal efterhånden kunne arbejde mere selvstændigt og med større grad af medbestemmelse.

Mundtlig kommunikation

Kompetenceområdet mundtlig kommunikation omfatter seks færdigheds- og vidensområder:

Lytning fokuserer på forskellige varianter af talt engelsk.

Samtale fokuserer på spontane samtaler.

Præsentation fokuserer på kilder og præsentationsformer.

Sprogligt fokus fokuserer på ordforråd samt udtale og intonation.

Kommunikationsstrategier fokuserer på fleksible valg af strategier.

Sproglæringsstrategier fokuserer på selvstændige arbejdsformer.

Lytning

Eleverne skal kunne forstå lyttetekster med naturligt tale-tempo. Der skal fortsat fokuseres på lytning inden for en stadig bredere emnekreds, der omfatter personlige, kulturelle og samfundsmæssige emner. Der skal så vidt muligt anvendes autentiske tekster, der indeholder forskellige regionale og sociale varianter.

Eleverne skal kunne forstå hovedindhold og specifik information af autentisk engelsk gennem brug af forskellige lytteteknikker.

Samtale

Eleverne skal kunne og have lyst til at udtrykke sig mundtligt på engelsk i meningsfulde sam-

menhænge med rimelig lethed og fluency afpasset situationen.

Eleverne skal kunne benytte engelsk i alle klasse- og samarbejdssituationer. Sproget som kommunikationsmiddel er fortsat i centrum, men med øgede forventninger til rimelig præcision og nuancering og større sproglig bevidsthed.

Eleverne skal udvikle deres kendskab til centrale samtalemønstre, turtagning gennem brug af gambitter, hyppigt anvendte talesprogs vendinger og høflighedsfraser. Gennem arbejdet med it og medier, simuleringer og kontakt med engelsktalende personer skal

sprogbrugen udvikles og afpasses efter situation og modtager.

Præsentation

Eleverne skal kunne søge, udvælge, bearbejde og formidle informationer til forskellige grupper af modtagere. Undervisningen skal give eleverne mulighed for at præsentere emner på engelsk i forskellige kommunikative situationer. Her inddrages forskellige præsentationsformer, herunder kreative og it-baserede.

Eleverne skal kunne anvende centrale informationer fra mange forskellige kilder og omsætte indholdet til en struktureret fremlæggelse, hvor de også redegør for egne synspunkter.

Sprogligt fokus

Eleverne skal fortsat arbejde med at opbygge et tilstrækkeligt og forholdsvis præcist og nuanceret ordforråd, herunder hyppige idiomatiske vendinger og kollokationer, fx tall man/high wall.

Eleverne skal udvikle deres ordforråd med mindre hyppige ord og vendinger, som ligger inden for de 3000 hyppigst brugte ord, herunder emnerelaterede fagord.

De vejledende fasemål under sprogligt fokus for skriftlig kommunikation inddrages også i det mundtlige arbejde.

Kommunikationsstrategier

Elevernes mundtlige færdigheder skal udvikles gennem brug af varierede og hensigtsmæssige

strategier med fokus på at kunne fastholde emne og samtaleret.

Eleverne skal kunne rette sig selv med det formål at reformulere en ytring for at blive forstået. Engelskbaserede strategier, fx omskrivning og brug af synonymmer og overbegreber, skal anvendes systematisk for at undgå, at samtalen går i stå. Fyldord, tøven og gentagelser benyttes for at give tænketid, mens man taler.

Sproglæringsstrategier

Eleverne skal udvikle selvstændige arbejdsformer, både når de arbejder alene og i grupper.

Eleverne skal arbejde med strategier til at finde, vurdere og anvende informationer fra inter-

nettet og engelsksprogede kilder, fx i forbindelse med fremlæggelser.

Efterhånden skal eleverne lære processer til selvstændigt at søge og formidle information til forskellige grupper af modtagere med inddragelse af teknikker til varierede præsentationsformer.

Skriftlig kommunikation

Kompetenceområdet skriftlig kommunikation omfatter fire færdigheds- og vidensområder:

Læsning fokuserer på selvstændig læsning af stadig mere komplekse tekster i forskellige genrer.

Skrivning fokuserer på brug af skriftlighed, der passer til den kommunikative situation og med en rimelig sproglig præcision.

Sprogligt fokus fokuserer på stavning, sætningsopbygning og grammatik.

Sproglæringsstrategier fokuserer på relevante strategier for såvel selvstændigt arbejde som samarbejde i det skriftlige arbejde.

Læsning

Eleverne skal kunne læse, forstå og vurdere mere komplekse, autentiske tekster, både argumenterende og forskellige multimediale tekster af varierende omfang om forskellige emner.

Eleverne skal have fokus på, at alle tekster er udtryk for synspunkter og underliggende budskaber.

Dette foregår ved tematisk arbejde med tekster, som tilsammen giver forskellige vinkler på det tema, der arbejdes med.

Skrivning

Eleverne skal have opmærksomhed på, at tekster skrives i en sammenhæng, hvor hensigt, modtager og situation danner en ramme for genre, struktur og sprog. Eleverne skal arbejde med struktur i hele teksten, i afsnit, i den enkelte sætning og i ord og fraser.

Skrivningen skal stadig støttes, fx gennem brug af modeltekster, fællesskrivning på klassen, brug af skabeloner og samskrivning.

Skrivningen bliver i dette forløb mere kompleks både sprogligt og indholdsmæssigt.

Sprogligt fokus

Eleverne skal arbejde med funktionel grammatik ved at fokusere på sammenhængen mellem teksters formål og de sproglige valg.

Eleverne skal arbejde med øget sproglig præcision både i forhold til ordforråd, grammatik og tekststruktur. Dette sker gennem brug af computerens stave- og grammatikkontrol, elektroniske ordbøger samt grammatiske oversigter til hjælp ved stavning og tegnsætning.

De vejledende fasmål under sprogligt fokus for mundtlig kommunikation inddrages også i det skriftlige arbejde.

Sproglæringsstrategier

Eleverne skal arbejde med elev-til-elev respons, hvor eleverne kan støtte sig til kriterier for gode

tekster og modeller for responsgivning. På vej mod en større selvstændighed i skrivningen er der som læringsstrategi fokus på samarbejdet mellem eleverne.

Eleverne skal have fokus på, hvad man leder efter i en modeltekst for at kunne forstå de sproglige normer for tekster, fx opbygning af tekst og afsnit samt valg af ord og sætningsforbindere.

Eleverne skal stadig have hjælp til at anvende ordbøger og andre ressourcer i arbejdet med skriftlig kommunikation, herunder it-baserede.

For at understøtte den mere komplekse læsning, skal der arbejdes videre med elevernes brug af gættestrategier.

Kultur og samfund

Kompetenceområdet kultur og samfund omfatter tre færdigheds- og vidensområder:

Interkulturel kontakt fokuserer på forståelse af karakteristika ved kulturmøder.

Engelsk som adgang til verden fokuserer på bevidsthed om sproglige varianter og betydningen af engelsk på globalt plan.

Tekst og medier fokuserer på selvstændig produktion af tekster i forskellige genrer med inddragelse af hensigtsmæssige sproglige valg.

Områderne hænger indbyrdes sammen, og de hænger desuden tæt sammen med det sproglige arbejde.

Interkulturel kontakt

Eleverne skal arbejde med refleksion over kultur og kulturmøder, både de møder eleverne selv oplever, overværer og stifter bekendtskab med gennem tekster. Kulturmøder indebærer altid værdier, og ved at fastholde en åben og nysgerrig tilgang skal eleverne kunne anvende engelskfaget til at kunne forstå og diskutere disse forhold på engelsk.

Eleverne skal klædes på til at undgå stereotyper og misforståelser ved at arbejde med potentielle konfliktpunkter og kulturmøder. På basis af den interkulturelle forståelse skal de til sidst

kunne agere både selvstændigt og fleksibelt i mere spontane møder, som også omhandler viden om engelsksprogede kulturer og samfundsforhold.

Undervisningen skal tage udgangspunkt i tekster, som både er relevante for eleverne, og som samtidig giver ennuanceret opfattelse af kultur- og samfundsforhold i engelsksprogede områder over tid.

Engelsk som adgang til verden

Eleverne skal arbejde med flere typer af sproglige varianter, dels regionale og sociale, dels forskellige registre, fx gennem film og medier og på tværs af

skriftlige og mundtlige genrer. Eleverne skal kunne identificere de væsentligste sproglige træk, der kendetegner de forskellige varianter.

Til sidst skal eleverne kunne tale om, hvordan sproget farves af de sammenhænge, det indgår i, så mulige konfliktpunkter i kulturmøderne forstås og undgås.

Tekst og medier

Eleverne skal kunne vurdere teksterne i forhold til genre og sprogbrug gennem arbejdet med et alsidigt udbud af tekster om emner af personlig, kulturel og samfundsmæssig relevans.

Eleverne skal have viden om struktur og funktion i multimediale medier. Eleverne skal kunne søge og formidle information til forskellige modtagere i et sammenhængende sprog afpasset genren.

Eleverne skal kunne afpasse stil og indhold efter afsender, hensigt og modtager, og målet er, at de selvstændigt skal kunne anvende varierede teksttyper i forskellige medier. Elevernes eget medieforbrug inddrages som en ressource i arbejdet.

It og medier

It og medier er en stor ressource til engelskundervisningen. Computeren og andre platforme kan nærmest betegnes som sprogundervisningens lommeregner. It og medier giver adgang til sprogligt input, som er autentisk og aktuelt.

It- og mediekompetencer kan udskilles i fire elevpositioner, som i praksis vil have store overlap og sammenfald.

Eleven som kritisk undersøger

Der arbejdes i alle kompetenceområder med eleverne som kritiske undersøgere.

Eleverne skal fx kritisk kunne bruge digitale medier til at søge information om engelsktalende lande og kulturer samt om temaer, der arbejdes med i undervisningen.

Eleverne skal kunne benytte målrettede strategier til internet-søgning. De skal kunne analysere og vurdere søgeresultaterne kritisk samt citere disse korrekt. Det kan fx være, at eleverne skal lave en armchair travel eller en præsentation af deres yndlingsband. De digitale ordbøger, grammatiske oversigter samt computerens stove- og grammatikkontrol fungerer som digitale hjælpemidler i engelskundervisningen. Eleverne skal kunne foretage opslag samt vurdere, hvilket ord eller udtryk der passer ind i konteksten.

Eleven som analyserende modtager

I kompetenceområdet kultur og samfund skal eleverne opnå færdigheder som analyserende modtagere. Eleverne skal kunne analysere og vurdere medieprodukters måde at præsentere verden på. De skal fx reflektere over, hvem der ønsker at skabe hvilke reaktioner hos hvem og med hvilke hjælpemidler.

Eleverne skal kunne vurdere reliabiliteten i forskellige reklamer og hjemmesider.

Eleven som målrettet og kreativ producent

Eleverne skal have kompetencer som målrettede og kreative producenter i digital produktion inden for alle kompetenceområderne. Fx skal de i første undervisningsforløb kunne lave en digital præsentation af sig selv og de nære omgivelser, som kan udveksles med elever i andre lande.

Eleven som ansvarlig deltager

Eleverne skal opnå kompetencer som ansvarlige deltagere. I kompetenceområdet kultur og samfund skal eleverne opnå færdigheder til at kommunikere, videndele og samarbejde ved brug af digital teknologi, sociale medier og online undervisningsplatforme. I wikis eller blogs samarbejder eleverne fx med en hollandsk klasse om et fælles emne som fx livet i et vadehavsområde med fokus på fælles formidling af identiske problemstillinger og lokal diversitet.

Innovation og entreprenørskab

Innovation og entreprenørskab kan udskilles i fire komplementære og indbyrdes afhængige dimensioner: Handling, kreativitet, omverdensforståelse og personlig indstilling.

Sprogundervisning skal motivere eleverne til at udfolde sig, tage chancer og afprøve deres sprog i mange og gerne utraditionelle situationer. Det skal være helt naturligt at begå fejl, og alle skal vide, at det er fejlene, man lærer af. Det drejer sig om at lære at turde handle og eksperimentere som en naturlig del af fagligt arbejde og læring.

I kompetenceområderne mundtlig og skriftlig kommunikation arbejdes med dimensionen handling. Eleverne skal strategisk kunne variere deres kommunikation mundtligt, skriftligt og digitalt alt efter målgruppe og situation. At være innovativ og entreprenant omfatter i høj grad samarbejde. Vi er som oftest mest innovative gennem at møde det anderledes ved samarbejdspartnere og ved at udfordre hinandens tænkning og sproglige formåen. Grupper på kryds og tværs med støtte til et læringsfokuseret gruppearbejde og brug af engelsk er centralt.

I kompetenceområderne mundtlig og skriftlig kommunikation arbejdes med dimensionen kreativitet. Eleverne skal kunne kombinere og omsætte deres faglige viden på nye måder. Ved at give plads til utraditionelle forslag og idéer fra elevernes side skal de opmuntres til at eksperimentere og lege med både sprog og tematikker i undervisningen. Når eleverne får mulighed for at udfolde sig gennem opgaver, der rummer udfordringer til flere sanser, motiveres de til at bruge deres fantasi. Det styrker elevernes divergente tænkning.

I kompetenceområdet kultur og samfund arbejdes med dimensionen omverdensforståelse. Eleverne skal have mulighed for at undersøge deres omverden. Så hurtigt som muligt skal de i kontakt med omverdenen, som i høj grad anvender engelsk, og igennem hele skoleforløbet skal deres nysgerrighed omkring sprog, tekster og kultur støttes og styrkes.

Der arbejdes med dimensionen personlig indstilling under alle kompetenceområder. Helt centralt i at udvikle elevernes innovative og entreprenante kompetencer er det at sørge for succesoplevelser. Eleverne skal opnå tro på egen formåen gennem mange succesoplevelser og derigennem tro på, at de både i og uden for skolen er i stand til at løse de sproglige, tekstmæssige og kulturelle opgaver, de møder i en moderne, globaliseret verden.